

หลักสูตรระยะสั้น

การถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์และเครื่องปั้นดินเผาครามิก

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

หลักสูตรระยะสั้น

การถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี
การพัฒนาผลิตภัณฑ์และเครื่องปั้นดินเผาคราม

บทนำ

การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านงานหัตถกรรมถือเป็นหัวใจสำคัญของการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะงานเซรามิกซึ่งเป็นหนึ่งในภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน มีศักยภาพในการต่อยอดเชิงพาณิชย์ และเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้อย่างยั่งยืน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเครื่องปั้นดินเผาเซรามิก จึงเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในการยกระดับผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทั้งในด้านความรู้เชิงทฤษฎี และการฝึกฝนปฏิบัติจริงอย่างเข้มข้น

หลักสูตรระยะสั้นที่จัดทำภายใต้โครงการนี้ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับศักยภาพตามบริบทของชุมชนในแต่ละพื้นที่และกลุ่มนักเรียนหรือบุคคลที่มีความสนใจทั่วไป โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย เข้าถึงได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งฝึกทักษะด้านศิลปะให้กับเยาวชน ทั้งนี้เนื้อหาภายในหลักสูตรครอบคลุมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการปั้น การตกแต่ง การขึ้นรูป การพ่นสี การหล่อแม่พิมพ์ ตลอดจนเทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ ด้วยการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมในลักษณะเวิร์กชอป (Workshop)

ศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเซรามิก สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้ตระหนักถึงบทบาทในการขับเคลื่อนองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม จึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นชุดนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สู่การปฏิบัติจริง พร้อมส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาเซรามิกในระดับชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาวอย่างมั่นคงและยั่งยืน

หลักสูตรระยะสั้น

การถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์
และเครื่องปั้นดินเผาเซรามิก

หลักสูตรระยะสั้น เทคนิคการทำต้นแบบและการหล่อต้นเทียนพรรษา	1
จำนวน 16 ชั่วโมง	
หลักสูตรระยะสั้น เทคนิคการตกแต่งต้นเทียนพรรษาด้วยการเพ้นท์และปิดทองคำเปลว	4
จำนวน 16 ชั่วโมง	
หลักสูตรระยะสั้น เทคนิคการเทคนิคการปั้นต้นแบบตุ๊กตามอนสเตอร์	7
จำนวน 16 ชั่วโมง	
หลักสูตรระยะสั้น เทคนิคการเพ้นท์สีตุ๊กตาเซรามิก	10
จำนวน 16 ชั่วโมง	

หลักสูตรระยะสั้น

เทคนิคการทำต้นแบบและการหล่อต้นเทียนพรรษา

จำนวน 16 ชั่วโมง

ความเป็นมา

การพัฒนาองค์ความรู้ด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านผานเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน โดยเฉพาะการอนุรักษ์งานประเพณี เช่น การทำต้นเทียนพรรษา ซึ่งมีรากฐานทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้ง จำเป็นต้องใช้ทักษะฝีมือและความรู้เฉพาะทางอย่างมาก หลักสูตรนี้ได้รับการออกแบบขึ้นเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ด้านการออกแบบแม่พิมพ์และการหล่อต้นเทียนด้วยเทคนิคทางเทคโนโลยีที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับชุมชน

ศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเซรามิก ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานของสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มทร.ล้านนา ได้เล็งเห็นถึงโอกาสในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการทำต้นแบบต้นเทียนพรรษาในรูปแบบที่เป็นระบบ จึงจัดทำหลักสูตรระยะสั้นนี้ขึ้น เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจ สามารถนำไปต่อยอดและพัฒนาเป็นอาชีพได้อย่างยั่งยืน

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรนี้เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติจริงในกระบวนการออกแบบต้นแบบ การกลึงปูน การทำพิมพ์ซิลิโคน และการหล่อต้นเทียน เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้กระบวนการได้อย่างครบวงจร ฝึกทักษะอย่างเป็นระบบ สร้างผลงานที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชุมชน

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการออกแบบต้นแบบต้นเทียนพรรษา
2. เพื่อฝึกปฏิบัติการกลึงปูนพลาสติกและการตกแต่งผิวงาน
3. เพื่อสร้างความเข้าใจการทำพิมพ์ยางซิลิโคนและพิมพ์ครอบ
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถหล่อต้นเทียนได้ด้วยตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจเรียนรู้การทำต้นเทียนพรรษา ไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานมาก่อน
2. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด และ

3. มีความพร้อมในการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริงตลอดทั้งหลักสูตร

ระยะเวลา จำนวน 16 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. การออกแบบและร่างแบบต้นเทียน (1.5 ชั่วโมง)

เรียนรู้การวางแผนความคิด ออกแบบสัดส่วน และสเก็ตช์รูปแบบต้นเทียนพรรษาเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการสร้างผลงานต้นเทียนจริง

2. การหล่อและกลึงปูนปลาสเตอร์ต้นแบบ (2.5 ชั่วโมง)

ฝึกเทพูนปลาสเตอร์และใช้แท่นกลึงขึ้นรูปตามแบบที่ออกแบบไว้ โดยแบ่งโครงสร้างเป็น 3 ส่วนหลัก พร้อมเตรียมพื้นผิวต้นแบบสำหรับงานแกะลาย

3. การตกแต่งและพ่นสีต้นแบบ (1 ชั่วโมง)

ขัดผิวต้นแบบให้เรียบเนียนและพ่นสีแดงอะคริลิกเพื่อเน้นรายละเอียด ก่อนเข้าสู่ขั้นตอนแกะลาย เพิ่มความชัดเจนของลวดลายบนพื้นผิวปูน

4. การแกะลายแบบนูนต่ำ (3 ชั่วโมง)

เรียนรู้และฝึกการร่างลวดลายบนต้นแบบ แล้วลงมือแกะลายแบบนูนต่ำด้วยเครื่องมือช่างอย่างประณีต เพื่อสร้างอัตลักษณ์และความวิจิตรของต้นเทียน

5. การทำพิมพ์ยางซิลิโคนและพิมพ์ครอบ (5 ชั่วโมง)

สาธิตการทำน้ำสบู่ หล่อพิมพ์ซิลิโคนและทำแม่พิมพ์ครอบด้วยปูนปลาสเตอร์ เพื่อใช้ถอดแบบลายที่แกะไว้ พร้อมเรียนรู้เทคนิคการทำคีย์ล็อกแม่พิมพ์

6. การประกอบแม่พิมพ์และหล่อต้นเทียน (2.5 ชั่วโมง)

ฝึกการประกอบแม่พิมพ์ ติดโครงเหล็ก ร้อยไส้เทียน และหล่อพาราฟินลงแม่พิมพ์ เพื่อสร้างต้นเทียนสำเร็จรูปที่สามารถนำไปใช้งานจริงได้

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้จัดในรูปแบบบูรณาการความรู้เชิงทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เริ่มจากการบรรยายสั้นๆ เพื่อปูพื้นฐาน แล้วเข้าสู่กิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง โดยมีการสาธิตจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ พร้อมให้คำแนะนำตลอดกระบวนการ

ผู้เรียนจะได้ลงมือทำทุกขั้นตอนของการสร้างต้นแบบและหล่อต้นเทียน จนสามารถผลิตผลงานจริงที่สามารถนำไปใช้หรือต่อยอดในเชิงอาชีพได้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เชิงประจักษ์และมีประสิทธิภาพสูง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบความรู้และใบความรู้รายกิจกรรม
2. วัสดุอุปกรณ์ เช่น ปูนปลาสเตอร์ SGP, แท่นกลึง, ยางซิลิโคน, สีอะคริลิค, เครื่องมือช่าง
3. สถานที่ฝึกปฏิบัติจริงพร้อมอุปกรณ์ครบชุดสำหรับผู้เรียนทุกคน

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม
2. ประเมินจากชิ้นงานจริงที่ผู้เรียนสร้างขึ้นในแต่ละขั้นตอน

การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 90% ของเวลาอบรมทั้งหมด
2. ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์ประเมินทั้งจากการมีส่วนร่วมและผลงานที่ผลิตจริงในกิจกรรม

ผู้จัดทำหลักสูตร / วิทยากร

1. นายสิงห์ วิชาเยะ
2. นายคเชนทร์ เครือสาร
3. นายเอกพงศ์ ดวงมาลา

หลักสูตรระยะสั้น

เทคนิคการตกแต่งต้นเทียนพรรษาด้วยการเพ้นต์และปิดทองคำเปลว

จำนวน 16 ชั่วโมง

ความเป็นมา

การตกแต่งต้นเทียนพรรษาถือเป็นศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่นอันวิจิตรของชาวไทย ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ซึ่งได้รับการสืบสานจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง การประยุกต์ใช้เทคนิคการเพ้นต์สีและปิดทองคำเปลวบนต้นเทียนจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยเสริมความงดงามให้ต้นเทียนมีความโดดเด่น คงคุณค่าทางศิลป์ และเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ในระดับชุมชนได้อย่างดี

ศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเซรามิก จึงได้จัดทำหลักสูตรนี้ขึ้นภายใต้โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีและศิลปะการตกแต่งต้นเทียน โดยเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำเทคนิคไปต่อยอดในการประดิษฐ์ต้นเทียนสำหรับกิจกรรมประเพณี หรือนำไปสร้างรายได้ในรูปแบบของงานฝีมือพื้นถิ่นที่มีเอกลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรม

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรนี้มุ่งเน้นการถ่ายทอดทักษะด้านการตกแต่งต้นเทียนด้วยการเพ้นต์สีและการปิดทองคำเปลวอย่างถูกวิธี ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ขั้นตอนการเตรียมพื้นผิว การลงสีพื้น การเพ้นต์ลวดลาย การปิดทองคำเปลว และการเก็บรายละเอียด ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนสามารถสร้างผลงานด้วยตนเอง

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อถ่ายทอดเทคนิคการเพ้นต์ลวดลายบนต้นเทียนพรรษา
2. เพื่อสอนวิธีการเตรียมพื้นผิวก่อนตกแต่ง
3. เพื่อฝึกทักษะการปิดทองคำเปลวอย่างถูกวิธี
4. เพื่อเสริมสร้างทักษะการเก็บรายละเอียดและเพิ่มมูลค่าผลงาน

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจศิลปะการตกแต่งต้นเทียน จำเป็นต้องมีพื้นฐานมาก่อน
2. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามระยะเวลาหลักสูตร

3. มีความพร้อมในการปฏิบัติงานจริงร่วมกับผู้อื่นในพื้นที่ที่จัดกิจกรรม

ระยะเวลา จำนวน 16 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการตกแต่งต้นเทียน (1 ชั่วโมง)
แนะนำความสำคัญของการตกแต่งต้นเทียน แนวคิดด้านสี ลวดลาย และวัสดุต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นก่อนลงมือปฏิบัติจริงในขั้นตอนถัดไป
2. การเตรียมพื้นผิวต้นเทียนก่อนตกแต่ง (2 ชั่วโมง)
ฝึกการขัดผิวต้นเทียน ทำความสะอาด และรองพื้น เพื่อให้สีและทองคำเปลวสามารถยึดเกาะได้ดี และช่วยเพิ่มคุณภาพผลงานในขั้นตอนต่อไป
3. การเพ้นต์สีและการไล่เฉดสีบนต้นเทียน (5 ชั่วโมง)
เรียนรู้การผสมสี การเพ้นต์ลวดลาย และเทคนิคการไล่เฉดสีบนผิวเทียน เพื่อสร้างความรู้สึก มีมิติ และเพิ่มความงามในเชิงศิลปะให้กับต้นเทียน
4. การปิดทองคำเปลวอย่างถูกวิธี (4 ชั่วโมง)
ฝึกการปิดทองคำเปลวด้วยเทคนิคที่เหมาะสม ตั้งแต่การทากาว การจับทอง และการกดติดทอง เพื่อให้ได้ผลงานที่เรียบเนียนและงดงามตามประเพณี
5. การเก็บรายละเอียดด้วยสีและเทคนิคตกแต่งขั้นสุดท้าย (3 ชั่วโมง)
ปรับแก้และตกแต่งชิ้นงานเพิ่มเติม เช่น การตัดขอบ เดิมสี และเคลือบเงา เพื่อเสริมความสมบูรณ์แบบให้ผลงานสวยงามและพร้อมจัดแสดงได้ทันที
6. สรุปผลและนำเสนอผลงาน (1 ชั่วโมง)
นำผลงานที่ตกแต่งเสร็จแล้วมานำเสนอ พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ข้อดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง เพื่อพัฒนาทักษะในอนาคต

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้ใช้รูปแบบ active learning ผสมผสานทฤษฎีสั้น ๆ กับการสาธิตและฝึกปฏิบัติจริงในแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนจะได้ทดลองทำด้วยตนเองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดภายใต้การดูแลของวิทยากร

เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงที่เชื่อมโยงกับบริบทวัฒนธรรมจริงในท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้าใจทั้งในด้านเทคนิค ความคิดสร้างสรรค์ และความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้และสื่อการสาธิตในรูปแบบเอกสารและภาพประกอบ
2. วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ สีอะคริลิก สีทองน้ำมัน ทินเนอร์ แปรง หลอดหยด ทองคำเปลว พู่กัน น้ำยาเคลือบ
3. สถานที่ฝึกปฏิบัติจริง พร้อมอุปกรณ์ครบชุด

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเวลาที่กำหนด
2. ประเมินจากคุณภาพและความสมบูรณ์ของชิ้นงานตกแต่งที่ผู้เรียนผลิต

การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 90% ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ผ่านเกณฑ์การประเมินจากผลงานตกแต่งต้นเทียนที่ผ่านการตรวจสอบโดยคณะวิทยากร

ผู้จัดทำหลักสูตร / วิทยากร

1. นายสิงห์ วิชายุะ
2. นายคเชนทร์ เครือสาร
3. นายเอกพงศ์ ดวงมาลา

หลักสูตรระยะสั้น

เทคนิคการเทคนิคการปั้นต้นแบบตุ๊กตามอนสเตอร์

จำนวน 16 ชั่วโมง

ความเป็นมา

การออกแบบและสร้างสรรค์ตุ๊กตามอนสเตอร์เป็นกระบวนการที่ผสมผสานจินตนาการ ศิลปะ และทักษะเชิงช่างในการปั้นดินเผา ซึ่งกำลังได้รับความนิยมอย่างมากทั้งในด้านของสะสม งานตกแต่ง และของที่ระลึก โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและผู้สนใจงานสร้างสรรค์แนวร่วมสมัย ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในการออกแบบและปั้นตุ๊กตามอนสเตอร์ เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านศิลปะประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาในรูปแบบใหม่ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

ศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเซรามิก ได้จัดทำหลักสูตรนี้ขึ้นเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะในการปั้นต้นแบบตุ๊กตามอนสเตอร์ ตั้งแต่กระบวนการออกแบบ โครงสร้าง การขึ้นรูป และการตกแต่งผิว โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตลอดหลักสูตร และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ต่อยอดเพื่อสร้างรายได้หรือต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ในเชิงสร้างสรรค์ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรนี้เน้นการถ่ายทอดความรู้และทักษะในการออกแบบและปั้นต้นแบบตุ๊กตามอนสเตอร์ โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตั้งแต่แนวคิด การร่างแบบ การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การปั้นรูปทรง และการตกแต่งผิวหน้าในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง พร้อมการแนะนำจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถผลิตชิ้นงานที่มีคุณภาพ และสร้างเอกลักษณ์ในงานปั้นของตนเองได้อย่างชัดเจน

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะการออกแบบตัวการ์ตูนมอนสเตอร์อย่างสร้างสรรค์
2. เพื่อฝึกฝนเทคนิคการปั้นดินในรูปแบบ 3 มิติ
3. เพื่อเรียนรู้ขั้นตอนการขึ้นรูปและตกแต่งพื้นผิวตุ๊กตา
4. เพื่อส่งเสริมการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจงานศิลปะ งานปั้น หรือผู้ที่ต้องการสร้างผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์แนวใหม่

2. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตลอดหลักสูตร
3. มีความพร้อมในการทำงานปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นในสถานที่ฝึกจริง

ระยะเวลา จำนวน 16 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. แนวคิดและการออกแบบมอนสเตอร์ (2 ชั่วโมง)
เรียนรู้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ ออกแบบคาแรกเตอร์มอนสเตอร์ รวมถึงการร่างแบบเพื่อใช้เป็นต้นแบบก่อนลงมือสร้างชิ้นงานจริงในภาคปฏิบัติ
2. การสร้างโครงสร้างเบื้องต้น (3 ชั่วโมง)
ฝึกการขึ้นโครงดินเพื่อเป็นแกนของตุ๊กตา โดยเน้นสัดส่วน ความสมดุล และความแข็งแรงของรูปทรงเพื่อรองรับการปั้นรายละเอียดในขั้นตอนถัดไป
3. การปั้นรูปทรงและรายละเอียดตัวตุ๊กตา (5 ชั่วโมง)
เรียนรู้เทคนิคการปั้นพื้นฐาน ปั้นอวัยวะ ลักษณะเฉพาะของมอนสเตอร์ และจัดองค์ประกอบให้สมบูรณ์ตามแบบร่าง ด้วยการลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
4. การตกแต่งพื้นผิวและรายละเอียดพิเศษ (3 ชั่วโมง)
ใช้เครื่องมือแต่งพื้นผิว เติมลวดลาย เครื่องแต่งกาย หรือองค์ประกอบพิเศษ เพื่อสร้างความโดดเด่นและเอกลักษณ์ให้กับตัวตุ๊กตาแต่ละชิ้น
5. การเก็บงานและเตรียมผลงานนำเสนอ (2 ชั่วโมง)
ฝึกการเก็บรายละเอียดชิ้นงาน เช่น การลบรอยต่อ ปรับรูปทรง และเตรียมพื้นผิวให้พร้อมแสดง รวมถึงจัดเตรียมข้อมูลนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์
6. สรุปผลและสะท้อนการเรียนรู้ (1 ชั่วโมง)
จัดกิจกรรมสะท้อนความคิดเห็น แบ่งปันแนวคิดและประสบการณ์ พร้อมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงพัฒนาการและศักยภาพของตนเอง

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ใช้วิธีบูรณาการระหว่างทฤษฎีกับปฏิบัติ โดยเริ่มจากการเรียนรู้แนวคิด ร่างแบบ ไปจนถึงการลงมือปั้นจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเห็นผลลัพธ์เป็นรูปธรรม

กระบวนการเรียนรู้เน้นการมีส่วนร่วม การทดลองทำจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสะท้อนผลการเรียนรู้ในตอนท้าย ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการออกแบบและการปั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้และคู่มือประกอบการอบรม
2. วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ดินเซรามิก แผ่นรองปั้น ลวดตัด แปรง น้ำ และเครื่องมือปั้นพื้นฐาน
3. พื้นที่ฝึกปฏิบัติจริง พร้อมโต๊ะทำงาน และอุปกรณ์ครบชุด

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากผลงานต้นแบบตุ๊กตามอนสเตอร์ที่ผู้เรียนปั้น
2. ประเมินผลจากการมีส่วนร่วมและความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรม

การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 90% ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลงานปั้นต้นแบบที่มีความสมบูรณ์และตรงตามแนวทางที่เรียนรู้

ผู้จัดทำหลักสูตร / วิทยากร

1. นายสิงห์ วิชายะ
2. นายคเชนทร์ เครือสาร
3. นายเอกพงศ์ ดวงมาลา

หลักสูตรระยะสั้น

เทคนิคการเทคนิคการเพ้นต์สีตุ๊กตาเซรามิก

จำนวน 16 ชั่วโมง

ความเป็นมา

การเพ้นต์สีตุ๊กตาเซรามิกเป็นขั้นตอนสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา โดยเฉพาะในกลุ่มงานหัตถกรรมที่ต้องการเน้นเอกลักษณ์ ความประณีต และความสวยงามเฉพาะตัว ทั้งนี้ในปัจจุบันมีความนิยมในกลุ่มผู้บริโภคที่ชื่นชอบของตกแต่ง ของขวัญ และของสะสมที่มีลวดลายสีสันสดใส มีการออกแบบเฉพาะบุคคล ทำให้เทคนิคการเพ้นต์สีจึงเป็นทักษะสำคัญที่ควรถ่ายทอดให้กับผู้สนใจงานเซรามิกอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเซรามิกได้พัฒนาหลักสูตรนี้เพื่อถ่ายทอดทักษะด้านการเพ้นต์สีตุ๊กตาเซรามิกอย่างเป็นระบบ โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตั้งแต่พื้นฐานการเลือกใช้สี เทคนิคการระบายเฉดสี การตกแต่งรายละเอียด และการอบสีให้ติดทนนาน พร้อมฝึกฝนด้วยการลงมือปฏิบัติจริงตลอดหลักสูตร เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์หรือเป็นงานอดิเรกสร้างรายได้

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยผสมผสานความรู้ด้านศิลปะเข้ากับเทคนิคการใช้สีสำหรับเซรามิกอย่างถูกวิธี ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การเลือกวัสดุ การเตรียมพื้นผิว และวิธีการเพ้นต์ด้วยสีเซรามิกให้เกิดมิติ ความคงทน และความสวยงามตามแนวคิดการออกแบบที่ตนเองกำหนด เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์หรือประยุกต์ใช้ในงานสร้างสรรค์อื่นได้

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อสร้างทักษะการใช้สีและการไล่เฉดสีบนเซรามิก
2. เพื่อเรียนรู้การตกแต่งตุ๊กตาเซรามิกอย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อพัฒนาผลงานที่มีความประณีตและสวยงาม
4. เพื่อส่งเสริมอาชีพด้านงานเพ้นต์เซรามิกในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจงานศิลปะและงานหัตถกรรม โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการต่อยอดการผลิตสินค้าจากเซรามิกในรูปแบบสร้างสรรค์
2. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมครบตลอดหลักสูตร และสามารถทำกิจกรรมในสถานที่จริงได้

ระยะเวลา จำนวน 16 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

- 1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเพนต์สีเซรามิก** (2 ชั่วโมง)
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของสีเซรามิก เทคนิคการใช้สี การเลือกเครื่องมือ และความสำคัญของการเพนต์เพื่อสร้างความสวยงามและมูลค่าเพิ่มให้ชิ้นงาน
- 2. การเตรียมพื้นผิวตุ๊กตาก่อนเพนต์** (2 ชั่วโมง)
ฝึกการทำทำความสะอาดและขัดแต่งผิวตุ๊กตาให้เรียบเนียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการลงสี ซึ่งส่งผลต่อความสม่ำเสมอและความคงทนของชิ้นงานหลังอบ
- 3. เทคนิคการเพนต์สีพื้นและเจดสี** (4 ชั่วโมง)
เรียนรู้เทคนิคการลงสีพื้นอย่างสม่ำเสมอ การผสมและไล่เจดสีเพื่อเพิ่มมิติให้ชิ้นงาน ฝึกทักษะการควบคุมพู่กันเพื่อความเรียบร้อยและสวยงาม
- 4. การเพนต์ลวดลายตกแต่งรายละเอียด** (4 ชั่วโมง)
ฝึกการออกแบบลวดลายเฉพาะตัว การเพนต์ลายละเอียดเล็ก ๆ ด้วยความประณีต เพื่อสร้างเอกลักษณ์เฉพาะของตุ๊กตาเซรามิกแต่ละชิ้นอย่างสร้างสรรค์
- 5. เทคนิคการเคลือบสีและการอบ** (2 ชั่วโมง)
เรียนรู้การเคลือบผิวด้วยน้ำยาใสและการนำชิ้นงานเข้าเตาอบ เพื่อให้สีเซรามิกติดทนนาน เงางาม และสามารถใช้งานหรือจัดแสดงได้จริง
- 6. สรุปผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น** (2 ชั่วโมง)
แสดงผลงาน พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะจากวิทยากรและเพื่อนร่วมกิจกรรม เพื่อสะท้อนการเรียนรู้และเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาทักษะต่อไป

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้เน้นกระบวนการแบบลงมือทำจริง (Learning by Doing) โดยเริ่มจากการเรียนรู้ทฤษฎีเบื้องต้น การวางแผนออกแบบ การเตรียมอุปกรณ์ และดำเนินการเพนต์สีตามแบบที่กำหนด

ในระหว่างการฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้รับคำแนะนำจากวิทยากรตลอดเวลา พร้อมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการพัฒนาผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องการใช้สีเซรามิกและเทคนิคต่าง ๆ
2. วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ดักตาเซรามิก สีเซรามิก แปรงพู่กัน ถาดผสมสี น้ำยาเคลือบ เตาอบสี
3. สถานที่ฝึกปฏิบัติพร้อมโต๊ะทำงานและอุปกรณ์ครบชุด

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากผลงานดักตาเซรามิกที่ผู้เรียนพินต์เสร็จ
2. ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติและความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 90% ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ผ่านการประเมินผลงานพินต์สีเซรามิกที่มีความสวยงามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผู้จัดทำหลักสูตร / วิทยากร

1. นายสิงห์ วิชายะ
2. นายคเชนทร์ เครือสาร
3. นายเอกพงศ์ ดวงมาลา

ติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่

1. นายสิงห์ วิชายะ	โทร. 08 6196 7209
2. ว่าที่ร้อยตรีเกรียงไกร ศรีประเสริฐ	โทร. 0 5392 1444 ต่อ 2770
4. นางสาวหนึ่งฤทัย แสงใส	โทร. 0 5392 1444 ต่อ 2769
5. นางสาวเสาวลักษณ์ จันทร์พรหม	โทร. 0 5392 1444 ต่อ 2770

หลักสูตรระยะสั้น

การถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเครื่องปั้นดินเผาชาวมิก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้เขียน

นายสิงห์ วิชาเยะ

นายกเชนทร์ เครือสาร

นายเอกพงศ์ ดวงมาลา

บรรณาธิการ

นางสาวรัตนภรณ์ สารภี

ที่ปรึกษา

ผศ.ดร. วรจักร เมืองใจ ผู้อำนวยการสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

อาจารย์ศรัทธา อุปคำ รองผู้อำนวยการสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ฝ่ายยุทธศาสตร์การนำไปใช้ประโยชน์

พิมพ์ครั้งที่ 1

ปีพิมพ์ 2568

จำนวน 13 หน้า

จัดทำและเผยแพร่โดย

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

98 หมู่ 8 ต.ป่าป้อ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 50220

โทรศัพท์ : 0 5392 1444 ต่อ 2766 E-mail: cttc@rmutl.ac.th

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

98 หมู่ 8 ต.ป่าป๋อง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 50220

โทรศัพท์ : 0 5392 1444 ต่อ 2766 E-mail: cttc@rmutl.ac.th